

Södra Rörum kyrka

55.9244, 13.6696

Södra Rörum kyrka sägs vara Skånes geografiska mittpunkt. Det är drygt 5 mil till kusten i söder och i väster, men kanske något kortare till kusten i öster. 5 mil är det också till länsgränsen mot Småland i norr.

Den första kyrkan i Södra Rörum byggdes redan under tidig medeltid. Man tror att kyrkan varit helgad åt jungfru Maria då man funnit åtskilliga Mariabilder på vapenhusloftet och även på det äldre altaret.

År 1809 drabbades den föregående kyrkan och orten av en stor brand. Det började med att Anders Rasmusson och Bengta Tuveesson firade sitt bröllop några gårdar från kyrkan. När salut sköts antändes halmtaket på gården. Sju hemman och prästgården brann ner, och därmed även stora delar av kyrkoarkivet. Även kyrkan skadades alltså, men reparerades. I mitten av 1880-talet byggdes så den nuvarande kyrkan på murarna av den gamla efter ritningar av arkitekt Salomon Sörensen, eftersom den gamla ansågs alltför liten och förfallen för att bevaras. Den nya kyrkan har genomgått ett antal större renoveringar. Den första på 1930-talet under ledning av domkyrkoarkitekten Eiler Græbe.

Den ursprungliga kyrkan hade inget torn. Istället fanns ett klockhus på kyrkogården. Klockorna finns kvar men har numera fått flytta in i kyrkan. Den stora klockan som har gjutits om två gånger och saknar inskriptioner, anses vara den äldsta även om vi inte vet åldern på den.

Den lilla klockan göts på 1300-talet hängde fram till 1968 i tornet. Men när man installerade elektrisk ringning ansågs det för dyrt att anpassa henne och därmed flyttades hon ner och hängdes i en liten klockstapel i vapenhuset. Den nuvarande lilla klockan skänktes av församlingsborna.

I den gamla kyrkan fanns, enligt en gammal inventarieförteckning en nu försvunnen predikstol som var daterad till början av 1500-talet. Dock finns några föremål bevarade från medeltidskyrkan. Bland annat ett triumfkrucifix av ek från 1400-talet.

Orgeln var ursprungligen placerad i tornet, men flyttades fram till en ny orgelläktare i kyrkorummet redan 1907.

Den medeltida dopfunten av sandsten med dopfat av mässing från 1600-talet

Invid dopfunten står en ofta reproducerad Kristusskulptur som den Dansk-Isländske skulptören Bertel Thorvaldsen skapade i original för Köpenhamns domkyrka. En skröna berättar att Thorvaldsen modellerade Kristus i lera med uppsträckta armar. Under natten gjorde den mjuka leran att armarna och huvudet sjönk, och det var så lermodellen såg ut när medarbetarna tidigt på morgon skapade en gipskopia av leroriginalet. När Bertel Thorvaldsen senare på dagen fick se skulpturen orkade han inte göra om jobbet.

Men - detta är bara en skröna. För även om de flesta kopior av skulpturen är i gips, så skapade Thorvaldsen originalet av carraramarmor.

Bildsnidaren Matthias Stenberg i Ystad var en av de flitigast verksamma mästarna i Skåne under 1700-talet, och man har länge trott att han 1727 snidade den altaruppsats som fortfarande finns i kyrkan. Men en nu övermålad inskription berättar att altartavlan snidades redan omkring år 1663. Att det pryds av den danske kungen Fredrik III:s namn kan ses som lite udda då Skåne, vid denna tid, blivit svenskt. Det kan bero på att striderna med snapphanarna fortsatte och under andra halvan av 1670-talet var det åter öppet krig i trakterna. På 1740-talet gjorde Johan Ullberg en del smärre ändringar av altartavlan.

Källor:

Webb: Hörby församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister

Pdf: "Södra Rörums kyrka - Yttre renovering av fasader". Anette Lindgren. Malmö museer 2010.